

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I Уставни основ за доношење Закона

Правни основ за доношење овог закона је члан 97. тач. 2, 6. и 16. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/06).

Овим чланом Устава прописано је да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, остваривање и заштиту слобода и права грађана; уставност и законитост; поступак пред судовима и другим државним органима; одговорност и санкције за повреду слобода и права грађана утврђених Уставом и за повреду закона, других прописа и општих аката; амнестије и помиловања за кривична дела; јединствено тржиште; правни положај привредних субјеката; систем обављања појединих привредних и других делатности; робне резерве; монетарни, банкарски, девизни и царински систем; економске односе са иностранством; систем кредитних односа са иностранством; порески систем, као и организацију, надлежност и рад републичких органа.

II Разлози за доношење Закона и циљеви који се њиме желе остварити

Важећи Царински закон донет је 2018. године и објављен у „Службеном гласнику РС”, број 95/18, а почео да се примењује 17. јуна 2019. године. Овај закон је у највећој могућој мери усаглашен са Царинским законом Европске Уније који је ступио на снагу 30. октобра 2013. године, а примењује се од 1. маја 2016. године.

Царински закон Уније је донет у складу са реалним потребама савремене међународне трговине, имајући у виду промене у друштву и економији настале као последица глобализације и савременог начина комуникације тј. примене високо развијене информационе технологије што има за последицу, између осталог, да је међународна трговина фундаментално измењена. Наиме, савремени начин пословања убрзао је токове и потрошњу робе. Као резултат глобализације, сложеност међународне трговине се значајно повећала. Поред повећане међузависности, дошло је до континуираног раста међународне трговине и кретања робе, што је довело до већег оптерећења царинске службе. Ово је ставило царину пред контрадикторне захтеве. С једне стране, треба да заштити финансијске интересе, да заштити од незаконите и илегалне трговине као и да ради на безбедности и заштити људи и животне средине, а с друге стране да омогући брз проток робе. Све ове чињенице довеле су до регулаторних захтева који се не могу задовољити изменама и допунама постојећег законодавства.

С обзиром на основно опредељење Републике Србије да постане пуноправан члан ЕУ, то је обавеза усаглашавања националног законодавства, укључујући и царинске прописе, са законодавном регулативом Европске уније, једна од најзначајнијих обавеза државних органа. Ова обавеза је још више изражена отварањем преговарачког Поглавља 29 – Царинска унија и обавезама које је Република Србија преузела у погледу рокова за

усклађивање са царинским законодавством ЕУ. Усвајањем Царинског закона Републике Србије крајем 2018. године ова обавеза Републике Србије у погледу усаглашавања царинског законодавства са царинским законодавством Европске Уније је у знатној мери испуњена.

Савременост овог закона се огледа и у чињеници поједностављења царинске процедуре, њеног бржег и ефикаснијег обављања, смањујући тако трошкове пословања (могућност подношења царинских исправа електронским путем), а у исто време обезбеђујући и делотворност царинских контрола, што све заједно треба да допринесе убрзању царинског поступка и смањењу трошкова у спољно-трговинском промету, као и ризика по друштво.

Имајући у виду да је примена Царинског закона („Службеном гласнику РС”, број 95/18) почела у јуну 2019. године, то се у пракси јавила потреба за изменом појединих чланова овог закона. Једна од предложених измена се тиче терминолошког прецизирања, док се другом изменом прецизирају рокови у којима се може спровести принудна наплата царинског дуга.

Наиме, у члану 89. став 1. Царинског закона прописано је да се дужник на прописан начин обавештава о царинском дугу на месту где је царински дуг настао или се сматра да је настао у складу са чланом 75. овог закона. При томе, ако је износ увозних или извозних дажбина који треба платити једнак износу који је унет у декларацију, сматра се да је дужник био обавештен у тренутку пуштања робе од стране царинског органа, а ако то није случај, царински орган обавештава дужника о царинском дугу када је у могућности да утврди износ увозних или извозних дажбина који треба платити и донесе одлуку о томе. С тим што је у члану 90. Царинског закона прописано да се дужник не обавештава о царинском дугу након истека рока од три године од дана када је царински дуг настао.

С друге стране, одредбом члана 99. став 2. Царинског закона прописано је да се царински дуг не може наплатити по истеку рока од три године од дана његовог настанка.

Полазећи од ситуације када износ увозних или извозних дажбина који треба платити није једнак износу који је унет у декларацију, што даље значи да царински орган обавештава дужника о царинском дугу када је у могућности да утврди износ увозних или извозних дажбина који треба платити и донесе одлуку о томе, у пракси се показало да је период од три године за утврђивање царинског дуга, доношење одлуке о томе и обавештавање дужника о царинском дугу и, истовремено спровођење принудне наплате тог дуга, такође, у истом року од три године, често тешко изводиво.

Из тог разлога, а да би се омогућило да царински дуг буде наплаћен у реалнијим роковима, а у циљу заштите финансијских интереса Републике Србије, извршене су измене у члану 99. Царинског закона, тако што су предложени дужи рокови застарелости, који су били прописани у раније важећем Царинском закону („Службени гласник РС”, бр. 18/10, 111/12, 29/15 и 108/16).

Напомињемо да рокови застарелости нису предмет усаглашавања са Царинским законом Европске Уније. Наиме, у члану 113. Царинског закона ЕУ прописано је да ако износ увозних или извозних дажбина који треба платити није плаћен у прописаном року, царински орган предузима, ради наплате тог износа, сва средства која су му доступна према праву дотичне државе чланице.

III Објашњење основних института

У члану 1. Нацрта закона извршена је терминошка измена тако што се реч: „доношења” замењује речју: „достављања”.

У члану 2. Нацрта закона прецизирани су рокови у којима царински орган може спровести принудну наплату царинског дуга, тачније прописан је релативни и апсолутни рок застарелости.

Члан 3. Нацрта закона садржи завршну одредбу, којом је прописано да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV Потребна финансијска средства за доношење Закона

За доношење овог закона нису потребна посебна финансијска средства из буџета Републике Србије.